

Добрі Сусіди

Три найоригінальніших
місця для відпочинку
в Україні
Стор. 3

Програміст із Житомира
розробляє програмне
забезпечення для космічних
кораблів
Стор. 5

Неоформлену землю
можуть забрати
на користь держави
Стор. 7

«Чи дощ на вулиці, чи карантин — ми маємо працювати»

Листоноша розповіла,
як змінилася її робота

Діана Редька

Напевно, як і в кожному селі, у Махаринцях Козятинського району Вінницької області життя до карантину найактивніше кипіло біля магазину, церкви, школи та пошти. Проте з 12 березня працювати продовжили тільки пошта і магазин. Попри всі ризики, вживаючи запобіжних заходів, листоноші продовжували видавати і доставляти пенсії та грошові виплати, приймати оплату комунальних платежів і приносити продукти харчування.

«Керівництво пошти робило все можливе, щоб у цей важкий час ми могли допомагати людям. Нас забезпечили масками, антисептиками і рукавичками. Спочатку важко було звикати, бо ми проходимо за день по кілька кілометрів, розносячи газети, пенсії. Важко дихати в масках, і в рукавичках весь день ходити некомфортно, але з часом з цим змирилися, бо такі заходи — то наша безпека і безпека всього села. Єдине, до чого не могли звикнути — до порожніх вулиць.

Далі на стор. 2

Листоноша Людмила Латушкіна розвозила газети і пенсії в масці

«Три роки святкувала випускний зі старшокласниками, а наш відмінили»

Для випускників уперше
провели останній дзвоник
онлайн

Діана Редька

Пандемія коронавірусу змінила плани багатьох, а чийсь і повністю зруйнувала, як-от плани цьогорічних випускників стосовно випускного вечора. В умовах карантину доводиться вчитися бути гнучкими і пристосовуватися до нових реалій.

Та чи вдалося це цьогорічним одинадцятикласникам? Адже вони мріяли про свято випускного вечора ледь не всі роки навчання. Ще школярами вони рахували дні до канікул — а нині мріють, коли знову зберуться всім класом у школі.

«Карантин суттєво змінив наше життя. У ньому я бачу в основному лише мінуси і один маленький плюс: все-таки він на-

вчив нас самостійності. У школі запитав про щось у вчителя — і він тобі відразу відповідає, а от щоб самому знайти відповідь в інтернеті, доводиться проаналізувати багато інформації. Організованість при підготовці до ЗНО дається важко, хочеться і вдома щось допомогти, і з друзями по телефону поспілкуватися.

Далі на стор. 8

«За деревами
потрібно постійно
дивитися, а не
заглядати лише
тоді, коли є плоди»

Дипломовані
агрономи «Сігнет-
Центру» розповіли, як
доглядають за садом

Діана Редька

Чи не кожен агроном «Сігнет-Центру» має вдома фруктовий сад. Часто колеги між собою жартують, що агроном — це не професія, а спосіб життя. Адже після напруженої роботи, особливо в сезон, кожен ще трудиться у власному садку.

«Коли йдуть інтенсивні польові роботи в компанії, часу на працю вдома лишається мало. Але ж я маю сад і город, тож мушу знайти вільну хвилину. Ми стараємося вирощувати все те, що росте в наших регіонах, і те, що в нашій родині люблять їсти. В саду є всього потроху: яблуні, сливи, груші, вишні, черешні, горіхи, смородина, малина, агрус і виноград. Все це для себе, рідних і друзів, торгівлю ми не займаємося», — розповідає агроном «Сігнет-Центру» **Володимир Кухар**.

Чоловік 35 років працює агрономом, а в «Сігнеті» — з дня заснування компанії. Говорить, що компанія надихає вивчати професію глибше, слідувати за трендами та новинами у своїй сфері.

Далі на стор. 6

Гаряча лінія

За номером телефону
0-800-303-036 продовжує
роботу гаряча лінія «Сігнета».

Тут можна отримати відповіді на питання, що стосуються земельних питань, співпраці з агрохолдингом, а також виплат за паї.

Усі дзвінки — безкоштовні.

«Чи дощ на вулиці, чи карантин — ми маємо працювати»

Початок на стор. 1

Люди виходили до нас теж у засобах захисту, стояли на відстані, навіть за пенсію розписувалися на відстані витягнутої руки», — розповідає листоноша села Махаринці **Людмила Латушкіна**.

Жінка каже, що односельчани швидко пристосувалися до карантину, всі заходили на пошту в масках і дотримувалися дистанції.

«Люди переважно приходили, щоб розрахуватися за електроенергію та газ. А газети і продукти замовляли наперед — або особисто, або по телефону, і ми їм розвозили. Доставка продуктів у нас звичне явище, і я не сказала б, що зараз попит на продукти суттєво змінився. Найчастіше замовляли крупи, олію, порошок. І навіть якщо ціна на олію, наприклад, піднялася, люди все одно її замовляли, лише б мінімізувати контакти і не йти в магазин», — говорить Людмила.

Жінка розповідає, що в період карантину працювали за звичайним графіком: тричі на тиждень. Проте часом бувало, що виходили на роботу частіше.

«У селі багато людей похилого віку. Як тільки держава почала виплачувати пенсіонерам додаткову тисячу гривень, вони ледве не щодня запитували, коли ми її принесемо. Тож ми хотіли всім відразу порозносити, аби люди не переживали. Тому і в будні до вечора працювали, і на вихідних на роботу виходили», — каже листоноша.

Працівники пошти відчували підтримку громади і сільської голови.

«У нашому селі пенсіонери дуже хороші, переживали за нас. Часто казали, що шкодують

Людмила Латушкіна в період карантину почала більше цінувати свою роботу

нас, бо в такий час ми ходимо по всьому селі та ще й у масках. Дуже співчувала і голова сільської ради, не раз казала нам: "Дівчата, все буде добре, тримайтеся та захищайтеся!", — пригадує Людмила.

Жінка говорить, що листоноші також старалися підтримувати односельчан, особливо пенсіонерів.

«Люди за період карантину стали особливо стурбованими і самотніми. Вони ж не виходили

Люди за період карантину стали особливо стурбованими та самотніми

на вулиці, в магазин, тому коли не зайду — всі хочуть поговорити, розпитати і щось розказати мені. Тож ми старалися підтримувати людей, приходити з хорошим настроєм, хоч і самих уся ця ситуація турбувала. Буває, приходжу, сидить бабуся сумна, каже, що надивилася новин і настрою немає. Я щось розкажу, настрій підніму — і вже їй легше. В усіх тяжке життя, але не треба опускати руки та падати духом», — говорить листоноша.

Втомлені від карантину, люди

почали більше цінувати життя, свою роботу, час, проведений із близькими, стали відповідальніше ставитися до свого здоров'я.

Людмила каже, що в період карантину вона почала більше цінувати свою роботу: «Професія моя не з легких. Байдуже, чи дощ на вулиці, чи карантин — ми маємо працювати, це наш обов'язок. Але як би там не було, нам добре, що пошта під час карантину працює, бо спочатку боялися залишитися без роботи», — каже жінка.

Людмила Латушкіна — депутат сільської ради, разом із сільською головою Наталією Василіук активно сприяє розвитку села.

«Ми у селі щороку святкували Маковея, Спас, День села та ще багато різних свят. Пекли випічку, і Наталія Вікторівна їздила по селах, представляла її. На Великдень пекла пасочки, розвозила пенсіонерам, на провідний тиждень пекла калачі. Нам дуже шкода, що цього року не буде масових гулянь. Адже громада у нас дружна, і вона стає ще більш згуртованою, коли ми отак збираємося», — розказує листоноша.

З 1 червня почали штрафувати власників «безадресних» будинків. Це пов'язано із запланованим на 2020 рік Всеукраїнським переписом населення. За вимогами цього заходу домогосподарства та адмінбудівлі повинні мати адресні таблички. Штрафи за їх відсутність сягатимуть 1360 грн для населення і 1800 грн для магазинів, ферм, бюджетних установ і церков.

Національний банк України 3 червня ввів в обіг монети номіналом 10 гривень. На першому етапі заплановано ввести в обіг понад 5 млн таких монет. Громадяни й надалі зможуть користуватися паперовими банкнотами аналогічного номіналу. Спеціально обмінювати їх не потрібно, вони зникнуть з обігу внаслідок зношення.

З 1 липня прожитковий мінімум зросте до 2118 гривень, а мінімальна пенсія — до 1712, що на 74 гривні більше порівняно з попереднім розміром. Крім цього, пенсіонерам нарахують надбавки за понаднормовий стаж (понад 35 років для чоловіків і 30 років для жінок): за кожен «зайвий» рік — 1% від мінімальної пенсії (тобто 17,12 грн за рік стажу).

Працівників пошти застрахували на випадок вірусного захворювання

Тетяна Дорош

«Укрпошта» ввела систему спеціального страхування для співробітників, при якому кожен у разі захворювання на коронавірусну інфекцію у важкій формі отримає 25 тис. грн на лікування. Про це повідомив директор АТ «Укрпошта» **Ігор Смілянський**.

«Також ввели надбавку 15% для

роботи в умовах карантину для всіх — міських і сільських — співробітників відділень: начальників, операторів, листонош, а також працівників служб кур'єрської доставки», — додає Смілянський.

Також директор «Укрпошти» обіцяє не скорочувати штат співробітників і відкрити три тисячі нових вакансій по Україні.

«Укрпошті» планують дозволити надавати фінансові послуги, фактично — стати українським «поштовим» банком. За відповідний законопроект у першому читанні депутати проголосували 19 травня.

«Ми хочемо полегшити доступ населення до фінансових послуг, забезпечити право громадян

отримувати їх по всій території країни, а також створити умови для розвитку безготівкової економіки. "Укрпошта" зможе відкривати поштові рахунки, проводити розрахункові банківські операції, випускати й обслуговувати платіжні картки, залучати кошти фізичних і юридичних осіб», — пояснює Смілянський.

Подружжя взяло кредит на будинок, щоб розвивати зелений туризм

У кожному номері з'явиться мінікухня

Тетяна Дорош

Пандемія та карантин посприяли тому, що більшість людей проведуть відпочинок в Україні, тому цей рік дуже сприятливий для зеленого туризму. Отож ми розповімо читачам, як відпочити недорого і цікаво.

Сільський туризм

Василь Бас і його дружина **Оксана** створили гостинну садибу «Подільська родина» у селі Гайове Барського району на Вінниччині. У господарстві є кузня, у дворі живе сова, а гості можуть заночувати у плетеному лежку на яблуні.

«Я переїхала з райцентру в село. Взяла кредит на будинок і обладнала приміщення для прийому гостей. Ми даємо можливість гостям покататися на возі чи подоїти корову, як це робили наші бабусі. Є можливість зробити заготовки на зиму, наприклад, зібрати трав'яний чай. Можна також приготувати голубці за особливим рецептом: зі свинячого ребра, обваляного у пшоні, та кислій капусти за рецептом італійської королеви Бони Сфорци, яка була засновницею фортеці у місті Бар», — каже Оксана.

Цього року садиба почне приймати відпочивальників наприкінці червня. День проживання для однієї людини тут обійдеться у 150 гривень, триразове харчування — 200 гривень. Родинам із дітьми роблять знижку. За майстер-клас доведеться доплатити.

«До карантину їхали люди з усієї України. Але найбільше такий відпочинок цікавий жителям великих міст», — каже господиня.

Оксана Бас показує майстер-клас із приготування старовинних українських страв

Оксана Бас розробила пізнавальну відпочинкову програму «Цікаве село Гайове для дітей» — щоб діти приїжджали на екскурсії, майстер-класи і забавки. Вона говорить, що коли займатися цим професійно, то це легко може стати основним джерелом прибутку. Але треба підходити до справи серйозно: читати літературу, відвідувати спеціалізовані сайти. А ще — постійно шукати нові джерела. Варто також співпрацювати з ремісниками, продавати місцеві вироби, сувеніри, поширювати всюди рекламу. І, звісно, робити все для того, щоб залишилися хороші спогади у тих, хто вже побував тут — вони ділитимуться враженнями зі знайомими, і ті почнуть приїздити теж.

«Даємо можливість гостям покататися на возі чи подоїти корову, як це робили наші бабусі»

«Кожна громада має кілька місць, які можуть стати осередком розвитку туризму: це річки, печери, мальовничі краєвиди, історичні місця чи навіть вигадані легенди», — вважає господиня.

Кінбурнська коса славиться довгими пляжами із білосніжним піском

Відпочинок на морі

У міністерстві охорони здоров'я вважають, що сонце і морська вода вбивають вірус, тому дозволили працювати більшості баз на морському побережжі. Але туристів і там очікують зміни. Цього року не можна готувати на кухнях загального користування, а страви у кафе сховають за скло, і подаватимуть їх виключно працівники закладу, які щодня проходять перевірку.

«Ціни на відпочинок будуть на рівні торішніх. У пік сезону двомісний номер обійдеться у 750

гривень. У кожному номері ми облаштували мінікухню. По-іншому підійдемо до обслуговування клієнтів, які замовляють відпочинок за принципом "все включено". Раніше на сніданок організовували "шведський стіл", а тепер будемо пропонувати на вибір кілька меню, і офіціанти приносять їжу. Номери будемо прибирати і дезінфікувати щодня. Після кожного відпочивальника проводитимемо повну санітарну обробку — для цього провели навчання всіх своїх працівників», — розповідає власниця бази відпочинку у селі Щасливцеве Генічеського району **Тетяна Фруктова**.

У середньому відпочинок на морі обійдеться від 600 до 1000 гривень за двомісний номер.

У гірський відпочинок включили екскурсії та риболовлю

«Відпочинок має робити людину щасливою» — так вважає власник туристичної бази у селі Колочава на Закарпатті **Володимир Ковач**. Тому туристам пропонують цілий комплекс екскурсій і розваг.

Для однієї людини тиждень відпочинку тут обійдеться у 5000 гривень. У вартість включено харчування, екскурсії, риболовля, похід у гори та на полонину.

«У нас є унікальна форелева ферма, де можна половити рибу. А ще можна покататися на велосипеді, побувати в музеї карпатського побуту, побачити особливості карпатського весілля і багато іншого. Ми водимо людей у ліс по чорниці чи по суниці, збираємо гриби, варимо сир», — розказує Володимир Петрович.

У середньому відпочинок без харчування у горах обійдеться у 500-700 гривень (за двомісний номер).

Три найоригінальніших місця для відпочинку в Україні

Тетяна Дорош

Цього року на пляжах рекомендовано дотримуватися дистанції між відпочивальниками від півтора до двох метрів, а отже, найкраще шукати для відпочинку малолюдні місця. Пропонуємо три найоригінальніші місцини.

Кінбурнська коса

Знаходиться в Очаківському ра-

йоні Миколаївської області. Вас приємно здивують пляжі з білим піском, аромати хвойного лісу і степу. Це місце підходить для людей, які хочуть тихого та спокійного релаксу — тут практично відсутня інфраструктура і пляжні продавці, чути лише шум морських хвиль. На косі можна побачити пеліканів, рожевих фламінго, білих чапель.

Місто Вилкове на Одещині

Це «українська Венеція», місце злиття Дунаю та Чорного моря. Основний засіб пересування — гондола. Вулиці повністю затоплені. Тут можна порибалити і відпочити від людей. Туристів зазвичай у місті небагато.

Озеро Лемурийське

Розташоване в Херсонській

області. Його ще називають Мертвим морем. Вода озера має рожевий відтінок. Цілющі властивості води дозволяють справлятися з багатьма недугами і полегшувати перебіг хронічних захворювань. Цікаво, що в одному літрі води тут міститься на 50 г солі більше, ніж у знаменитому Мертвому морі в Ізраїлі.

«Попит на м'ясо і яйця перепелів великий, конкуренції майже немає»

Перепелину ферму можна створити навіть на балконі

Тетяна Дорош

Назар Фомін із міста Стрий на Львівщині два роки тому створив перепелину ферму, продукцію свою продає під брендом «Файний вуйко». Чоловік перекупив птахів у товариша, який не справлявся з ними.

«На перепелиній фермі може поміститися до семи тисяч голів птиці. Найбільше — взимку, під час новорічних і різдвяних свят. Найменше — літом: три тисячі. Основною продукцією ферми є яйця та м'ясо птиці, адже зараз усе більше споживачів віддають перевагу екологічно чистим і корисним продуктам харчування», — каже Назар.

Попит на перепелині яйця та м'ясо зростає.

«Зараз я займаюся виключно фермою, почав трохи перебудувати господарство, плануємо перейти на вирощування перепілок тільки на м'ясо. У планах — розвиток упізнаваності бренду, співпраця з національними мережами», — розповідає чоловік.

Назар зауважує, що перепелиних ферм в Україні бракує, і конкуренції майже немає.

«Розведення перепелів — це

Назар Фомін вважає, що попит на перепелине м'ясо та яйця у найближчі роки зростатиме

вигідний і перспективний бізнес. По всій Україні є тільки шість великих перепелиних ферм, де тримають по 100 тисяч і більше голів птиці, решта — невеликі ферми, і це в жодному разі не заважає збувати продукцію. Попит завжди перевищує пропозицію», — каже Назар.

Птахам не дають літати

Понад три сотні перепелів має вдома житомирянка **Наталя Денесюк**. Яйця, м'ясо та молодняк на розплід продає вдома.

«Перепелів ми завели заради дітей. Яйця і м'ясо цих птахів вважаються дієтичними, на них рідко буває алергія. Починали з

Одна перепілка зносить за рік 300 яєць

50 птахів, зараз маємо три сотні. Доглядаю за ними сама, а надлишок продукції продаю сусідам і знайомим», — каже Наталя.

Птахів тримають у колишньому курнику. Чоловік Наталі зробив для перепелів клітки по 40 сантиметрів заввишки. У кожній є годівниця та підвешений до поїлки шланг. Вода у поїлки тече з відра, що стоїть

над клітками. Одна клітка розрахована на 25-30 птахів. Схеми шукав в інтернеті. Робить клітки й на замовлення. Просто неба перепелів не тримають, бо вони намагаються літати, підлітають метрів на два — і падають, через це сильно травмуються.

«На ці польоти йде вся сила. Доки вони бігали по підвір'ї та кубилися в землі, то через день неслися. Зараз сидять у клітках — кожен день яйце. І перепели, які на м'ясо, не побиті», — каже жінка.

Найкраще перепелів розводити влітку, коли світловий день довгий. На розплід беруть п'ять самочок і самця.

«Жару птахи погано переносять, тому коли надворі вище 30 градусів, ставлю вентилятор, який зволожує повітря. У поїлках завжди має бути чиста вода», — пояснює Наталя.

Годують перепелів подрібненою кукурудзою, ячменем. Їм потрібно багато білка, тому в корм додають сою, квасолю, насіння соняшника, а також зелену траву чи сіно. Дешевше купити гранулятор і робити корм самому, ніж купувати готовий.

Одна перепілка зносить за рік 300 яєць. Нестися птахи починають на 35-40-й день після появи на світ.

Що можна посіяти на городі у червні

Тетяна Дорош

Цього року через холод і дощі багато культур не зійшло, або ж сходи померзли чи їх змило дощами, так що на городі утворилися порожні місця. Що можна досіяти і досадити на них наприкінці червня і навіть на початку липня, розповів агроном **Володимир Степура** з Вінниччини.

«Люди несправедливо вважають, що у червні вже практично нічого не можна посадити на городі, бо не встигне вирости. Насправді можна чимало культур висадити і отримати врожай. Цього року в мене дуже погано зійшла морква. Я її досіваю, але насіння спеціально пророщую. Для цього заливаю його на три години теплою водою, далі викладаю насінини на марлю і тримаю їх на столі. Там вони набухають і проростають буквально

за два-три дні. Таке насіння швидко зійде і дасть урожай», — пояснює агроном.

У червні-липні можна посадити й огірки, але тільки розсадою. Рослини, які зійшли у травні, через дощі вже уражені фітофторою і можуть погано плодоносити. Щоб отримати огіркову розсаду, достатньо 21 дня. Висаджені у ґрунт огірки поливають щодня з пульверизатора.

«Наприкінці червня я сію кушову квасолю. Зазвичай ще у серпні маю врожай, або їм її в стручках. Всі види салатів можна досівати протягом літа. Наприклад, руколу і кучерявий салат сію кожні два тижні. Тоді маємо свіжу зелень до пізньої осені», — пояснює агроном.

Володимир Степура радить не боятися і садити ранні сорти білоголової капусти. Також можна

сіяти пекінську капусту і ріпу. Останню дуже цінують у Європі. Найбільш вдалий сорт — жовта ріпа, яка має великий вміст каротину. Але в родині Володимира її не їдять, бо занадто гостра.

«Цікаво, що пекінку навесні краще садити розсадою, а от серед літа її сіють у відкритий ґрунт. У цієї рослини така особливість вегетації, що якщо її посіяти ранньою весною, то вона швидше зацвіте, а не дасть головку. Я сію 15 липня, а врожай маю у вересні, причому гарні головки з ніжними листочками. Розкажу ще одну хитрість: саджу столовий буряк розсадою. Пророщую насінини і висіваю їх у паперові склянки, а вже коли добре потепліє, висаджую на городі. Звісно, це займає більше часу, але якщо ділянка невелика і максимально потрібно викори-

стати площу, то цей метод найкращий. Я багато років не мав урожаю буряка. Його або з'їдали якісь комахи, або він не сходив. Тепер мої буряки ростуть добрі та великі», — каже Володимир.

На початку липня він вдруге садить картоплю.

«У вересні святкую день народження, і вже не перший рік дивую гостей молодією картоплею. До речі, вона ароматніша, ніж картопля першого врожаю, бо зазвичай їй перепадає більше сонця. Щоправда, ділянку з картоплею раз на тиждень поливаю. Але якщо вирощувати без поливу, урожай теж буде, хоча самі картоплини можуть бути меншими. Картоплю можна садити до кінця липня, тоді в жовтні ще їсти, але на зберігання така не годиться», — ділиться досвідом агроном.

Програміст із Житомира розробляє програмне забезпечення для космічних кораблів

Програміст із Житомира розробляє програмне забезпечення для космічних кораблів

Тетяна Дорош

Житомирянин **Олексій Пахунов** сьогодні працює старшим розробником програмного забезпечення у компанії SpaceX у США та фактично керує ракетами Ілона Маска. Його команда 30 травня запустила в космос корабель Crew Dragon з двома астронавтами на борту. Боб Бенкен і Даг Герлі долетіли до міжнародної космічної станції. Це був перший в історії пілотований політ у космос, який здійснила приватна компанія.

«Я зміг поєднати два своїх улюблених хобі: програмування і космос.

Ще в університеті захоплювався програмуванням і створив аналог пошукових систем, але цікавила мене й астронавтика. Зі своїм викладачем Володимиром Джулієм я часто обговорював космічні пристрої, які тоді створював завод "Южмаш". А моїм улюбленим предметом в університеті було логічне програмування, яке не кожному давалося. Згодом це і стало основою моєї професії», — каже Пахунов.

Олексій навчався у Хмельницькому технологічному університеті «Поділля» за спеціальністю «комп'ютерні системи та мережі». У 2004 році переїхав до Данії, працював в офісі Microsoft у Копенгагені. До цього також встиг пожити і попрацювати в Румунії. У 2006 році перевівся в

Олексій Пахунов брав участь у першому запуску космічного корабля Crew Dragon

команду Windows Kernel і переїхав у Редмонд, штат Вашингтон. Потім працював в одній із груп Microsoft Research. А в 2012 році перейшов у Google, де працював над Chrome Remote Desktop.

«Для роботи у SpaceX не шукають якихось спеціальних "аерокосмічних програмістів". Відповідний досвід роботи часто мають ті, хто працював в ігровій індустрії, системні розробники, розробники вбудованих і серверних додатків. Ми відповідаємо за точність виходу ракети на орбіту та її повернення», — каже Олексій.

Про роботу в компанії розповідати заборонено. Це записано в умовах контракту.

«Час на відпочинок і особисте

життя залишається, хоча якщо ви запитаете мою дружину, вона зі мною не погодиться. У SpaceX легко працювати хоч цілу добу, — говорить Пахунов. — У компанії намагаються організувати робочий процес таким чином, щоб звести надурочну роботу до мінімуму, але цілком виключити її не вдається. Час запуску залежить від орбіти, а не від робочого розкладу. Передстартова підготовка відраховується від часу запуску. Я б сказав, що я працюю 45-50 годин на тиждень».

Чоловік каже, що у компанії дбають про працівників і надають ряд «плюшок» для комфорту.

«Два роки тому я проводив екскурсію нашою компанією для відомого співака Святослава Вакарчука. Його вразили космічні кораблі та кава. У нас безкоштовний еспreso-бар, де бариста варить каву з ранку до вечора. Черга охочих не закінчується ніколи», — жартує Олексій.

Чоловік уточнює, що програмне забезпечення для космічних кораблів пишуть командно. Зазвичай над програмою працює кілька сотень програмістів про-

«У нас безкоштовний еспreso-бар, де бариста варить каву з ранку до вечора. Черга охочих не закінчується ніколи»

тягом багатьох років.

«До розробки програмного забезпечення Dragon я не мав жодного стосунку. Раніше я писав шматок програми для Falcon 9

і Falcon Heavy, а тепер — для Starship. А оскільки софт для всіх чотирьох збирається з однієї кодової бази, то частина мого коду використовувалася при польоті Dragon», — пояснює Олексій.

У 2015 році він відповідав за першу вдаль посадку першого ступеня Falcon 9 і запуск Falcon Heavy.

«У SpaceX активно використовується поняття Responsible Engineer, тобто відповідальний інженер, він координує взаємодію різних груп у тій чи іншій галузі. Завдання відповідального інженера полягає не в тому, щоб виконати всю роботу самому, а в тому, щоб уся робота була зроблена тими, хто повинен її зробити. Без такого відповідального інженера легко забути яку-небудь важливу, але малопомітну деталь», — розповідає Олексій.

Із засновником компанії Ілоном Маском українець перетинався кілька разів.

«Перший раз — на компанійських посиденьках у ресторані, другий — у досить напруженій обстановці, коли треба було швидко ухвалити складне рішення. Посиденьки в ресторані мені сподобалися більше. Ілон непогано розбирається в інженерній справі; у нього хороше чуття на працюючі вирішення складних інженерних проблем. Більш того, у нього добре виходить вирішувати інженерні проблеми бізнес-методами. Мені здається, що таке "концептуальне" мислення — це водночас і причина, чому Маску все вдається», — каже програміст.

«Програміст — стиль життя, мусиш зробити себе самостійно»

Тетяна Дорош

Віталій Невідомий із села Поляски на Житомирщині став програмістом у компанії Google і переїхав до Сан-Франциско. Він дає кілька порад, як зробити кар'єру успішного програміста.

«Програміст — це стиль життя, мусиш зробити себе сам, тобто не просто піти до університету і отримати знання, а шукати себе у професії, пробувати щось нове», — каже чоловік.

Віталій навчався у Вінницькому технічному університеті,

а в компанію найвідомішого у світі офісу потрапив завдяки наполегливості.

«Власний комп'ютер у мене з'явився у восьмому класі. Спершу я на ньому грав у різні ігри, десь через рік чи півтора спробував скласти власні простенькі програми, щось типу "Тетріса", — згадує програміст.

Програмуванням він захопився на другому курсі університету. Шукав задачі в інтернеті й писав до них програми-розв'язки, пізніше сам складав зада-

чі і викладав їх на сайтах для програмістів.

«Якось до мене подзвонив чоловік і почав ставити уточнюючі питання до однієї із задач. Я відповів на всі запитання, які стосувалися технічної частини, а через кілька днів отримав лист, що я пройшов співбесіду у компанію Google. Робота над задачами іноді доходить до абсурду: можу уві сні побачити рішення якоїсь дуже складної проблеми, або ж навпаки, може наснитися завдання нової програми», —

розповідає Віталій.

Він обрав роботу у головному офісі, який розташований у Сан-Франциско. Роботодавці оплатили переїзд і оренду житла.

«Головне для програміста — не сидіти й не чекати, що твою геніальність побачить роботодавець, а створювати якісь продукти, конкурувати на ринку і заявляти про себе. Коли їхав сюди працювати, навіть англійську знав недосконало, але дуже хотів програмувати і вчитися новому», — говорить чоловік.

«За деревами потрібно постійно дивитися, а не заглядати лише тоді, коли є плоди»

Початок на стор. 1

А це корисно не лише для роботи, а й для ведення власного господарства.

«Мені подобається в "Сігнеті" те, що всі передові технології, мабуть, найновіші у світі, тут застосовуються. Ми все нове вивчаємо, тестуємо. Це і техніка, і засоби захисту, і сорти та гібриди. Вважаю, що не важливо, чи це велика компанія, чи маленьке домашнє господарство, потрібно завжди удосконалювати підходи до вирощування сільськогосподарських культур і дерев. Садок у мене давно, і догляд за деревами зараз дуже відрізняється від того, що був раніше. Тепер не доводиться кропити по кілька разів тим самим препаратом, достатньо одного разу», — каже Володимир.

Агроном **Олександр Король** вважає, що підхід має бути індивідуальним. Усе залежить від сорту, клімату і ґрунту. «Універсальних порад не існує. З огляду на те, що у вас за дерево, як давно його посадили, яка земля та якою, наприклад, була зима, ви маєте вирішувати, як вам правильно за ним доглядати», — пояснює Олександр.

У чоловіка є своє господарство, город, а сад він посадив два роки тому.

«Дерева молоденькі, великого врожаю ще не було. Маю яблуню, грушу, вишню. Всі дерева купляв на базарі, але вгадати, яким буде плід, важко, по дереву не визначиш», — каже Олександр.

Такої ж думки дотримується і Володимир Кухар.

Володимир Кухар у своєму саду

«Дерева купую на ринку. Оцінюю за зовнішнім виглядом, щоб було живе стебло, а коренева система — добре розвинена, жива, не суха. А вже чи правильний сорт — це на совісті продавця. Буває, що дурять, кажуть одне, а ти посадив — виросло зовсім інше. Подивитися і відразу визначити, що це, наприклад, яблуня "Голден делішес" — не вийде, це буде видно тільки тоді, коли вона почне плодоносити. А живці винограду я беру у знайомих, у яких бачив сорт, що мені подобається. Щепленням займався раніше, а зараз, якщо яблуня виросла не така, як хотів, легше купити і посадити іншу. Окрім того, стараюся щороку підсаджувати нові дерева, але таких сортів, котрі витримують наші морози, бо інакше потрібно мати час, щоб їх накривати», — говорить агроном.

Фахівці зазначають, що важливим етапом догляду за дерева-

Малина у саду Володимира Кухаря

ми є їх обрізка. Обрізають дерева або навесні, до розпускання бруньок, або восени, після опадання листя. Осіння обрізка підвищує стійкість рослин до морозів. Весняна обрізка вважається найбезпечнішою, оскільки зріз завдяки незначному соковиділенню затягується швидше, ніж у період повного спокою.

«Щороку обрізаю сад. На початку лютого стараюся обрізати виноград і фруктові дерева. Тоді формується крона дерева, активується ріст, виростають нові гілочки та підвищується імунітет», — ділиться досвідом Володимир.

Олександр Король вважає, що підживлення дерев і захист від хвороб не менш важливі, ніж обрізка.

«Підживляю лише органічними добривами. Аби отримати хороший урожай, доводиться обприскувати дерева від хвороб, але стараюся робити це рідко, тільки якщо інші способи вже не

допомагають», — каже чоловік.

Володимир Кухар додає: «В останні роки помічаю, що особливо багато розвелось попелиці. Шкідники скручують листочки, і вони висихають. Якщо не обробиш, то висмокчуть усі соки. Але я стараюся менше хімії застосовувати, обприскую лише тоді, коли треба рятувати дерево. Щороку підживляю всі дерева, вдома тримаємо худобу, гною вистачає. На зиму засипаю землю під деревами перегноєм, а мінеральних добрив не використовую. Екзотичних дерев не вирощую, бо вони потребують ретельнішого догляду, їх потрібно часто обприскувати, аби вони дали урожай».

Володимир Кухар розповідає, що найбільше у своєму саду любить яблуні. Також охоче доглядає за виноградом, з нього він робить вино.

В Олександра Короля улюблених дерев немає.

«Аби гарно ріс сад і плодоносили дерева, потрібно пам'ятати базові правила догляду за ними. Основне — любити природу. Тоді все легко даватиметься», — каже він.

Ділиться порадами для всіх садоводів-любителів і Володимир Кухар: «Важливо не забувати, що за деревом треба постійно дивитися, а не заглядати лише тоді, коли є плоди. Треба спостерігати, як воно росте, який його стан. Якщо є ознаки якоїсь хвороби, і ви не знаєте, як діяти — запитуйте досвідченіших. Обов'язково підживлюйте рослини, обрізайте, а головне — любіть те, що робите».

Для економії місця садять дерева-садки

Наталія Столярчук

«Посадила кілька дерев-садків: це коли на одній рослині щеплені одразу кілька сортів. Зручно, бо маю і ранні яблука, і зимові. За цим принципом можна вирощувати груші, сливи, вишні чи абрикоси», — розповідає **Світлана Суботіна** з міста Козятин на Вінниччині.

Дерево-сад економить місце і забезпечує безперервне плодоношення завдяки поєднанню ранніх, середніх і пізніх сортів. Вони стійкі до хвороб, тому господиня їх не обприскує.

Саджанці таких незвичних дерев можна придбати у садових розплідниках

«Такі саджанці можна купити, хоча я щеплювала сама. Живці нових сортів узяла в суцідів», — пояснює жінка.

З осені вона ріже для щеплення живці з двома бруньками. Робить косий зріз із протилежного від нижньої бруньки боку. Ставить живці у вологий пісок і тримає у погребі до весни. Тоді замочує їх на добу у воді. Далі прикладає живці зрізами до підщепи й обмотує плівкою. За місяць пов'язки знімає. Наступної весни вибирає два найміцніших пагони, які виросли з прищеплених живців. З решти

зриває по три верхніх листки, щоб щепка краще росла.

«Дерево-сад годиться більше для любителів. Великим господарствам не підходить, бо важко збирати й сортувати врожай різних сортів», — каже власник садового розплідника **Андрій Тітов**. — Краще прищеплювати сорти однієї пори дозрівання. Так простіше удобрювати й обприскувати від шкідників. Вони не перезапиляться, але потребують одних добрив. Не можна поєднувати на одному стовбурі яблуню та грушу або персик з абрикосом, бо ростуть вони по-різному».

Неоформлену землю можуть забрати на користь держави

Компанія «Сігнет-Центр» допомагає пайовикам оформити право власності на земельні паї

Діана Редька

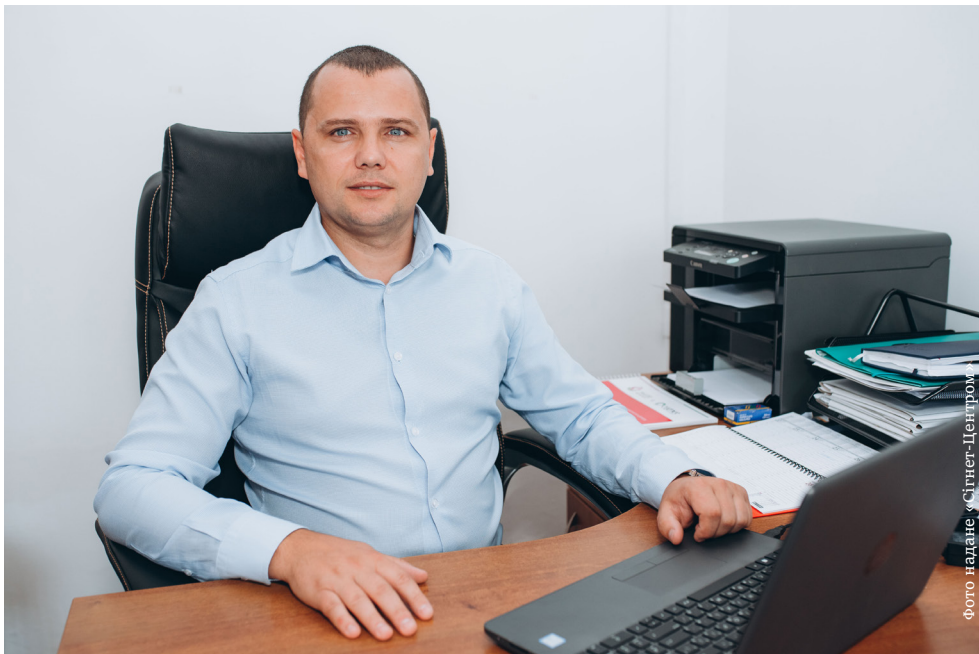
«**Б**рак часу та коштів, перебування за кордоном або ж проста людська халатність — з цих та ще багатьох інших причин люди юридично не оформляють свої земельні ділянки. А ще селяни дуже необізнані в земельних питаннях», — розповідає начальник відділу землевпорядкування компанії «Сігнет» **Олександр Байдусь**. Він вважає оформлення права власності на ділянку землі не те що потрібним, а обов'язковим для кожного власника та спадкоємця.

Статтею 13 Закону України «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)» передбачено, що коли до 1 січня 2025 року власник невитребованої земельної частки (паю) або його спадкоємець не оформить право власності на земельну ділянку, він вважатиметься таким, що відмовився від одержання земельної ділянки.

Невитребованою є земельна частка (пай), на яку не отримано документа, що посвідчує право на неї, або земельна частка (пай), право на яку посвідчене відповідно до законодавства, але яка не була виділена в натурі (на місцевості).

Тож громадяни, які відкладають оформлення земельних ділянок, ризикують залишитися взагалі без землі, і вона перейде у власність держави.

Отже, держава дає ще п'ять років, аби оформити право власності на невитребовану земель-

Олександр Байдусь, начальник відділу землевпорядкування компанії «Сігнет-Центр»

ну ділянку. А от щоб вступити у спадок на землю, часу є значно менше. Після отримання ділянки у спадок потрібно протягом шести місяців подати нотаріусу заяву про прийняття спадщини. У разі пропуску цього терміну

Документи на землю слід оформити до 1 січня 2025 року, інакше держава вважатиме, що ви відмовилися від неї

доведеться подавати позов до суду і надавати вагомі аргументи стосовно того, чому ви не вступили у спадок протягом визначеного законом терміну. Якщо ж ви, пропустивши цей термін, не звернулися до суду, або ж суд не задовольнив вимогу про продовження строку для прийняття спадщини, то така спадщина в судовому порядку переходить у володіння місцевої влади.

Олександр Байдусь розповідає, що знає чимало випадків, коли земельні ділянки селян, які не успадкували вчасно землю, перейшли у власність інших, і

закликає не відноситися до цієї справи байдуже.

«Пригадую ситуацію, коли пайовик свого часу отримав спадщину. Він оформив будинок, проте не мав фінансової можливості оформити пай. Відклавши це питання в довгий ящик, у результаті він залишився ні з чим. Наш конкурент, який активно набирає землі, правдами і неправдами оформив цей пай на іншу людину. Оскільки пайовик не проживає в селі, де знаходиться його земельна ділянка, конкурент знайшов ближнього родича і через суд оформив цю земельну ділянку на нього. Вони якимось чином довели в суді, що ближчих родичів немає. Але нам вдалося знайти підтвердження, хто є справжнім спадкоємцем і має право на цей пай. Ми через суд оформляли поновлення спадщини на нашого пайовика та скасування спадщини на попереднього. Уявіть, у людини просто не було часу і коштів, щоб завершити повністю оформлення спадщини, і справа затяглася на кілька років».

Олександр розповідає, що бувають навіть випадки, коли оформляють земельну ділянку на сусіда — стверджують, що той нібито доглядав за землею і має на неї право.

Часто пересічним громадянам важко без спеціаліста розібратися в таких складних ситуаціях. Отож не гайте часу та звертайтеся до обізнаних людей.

«Сігнет» у свою чергу турбується про своїх пайовиків і захищає їхні права, надає безкоштовну підтримку та поради від спеціалістів по телефону або особисто. Адреса: Житомирська область, Попільнянський район, село Андрушки, вул. Заводська, 5, або безкоштовно за телефоном **(0800)303-036**.

Інформація для пайовиків

Договір оренди земельних ділянок (паїв) укладається строком на 7, 10 або 15 років за бажанням власника земельної ділянки (пайовика).

Видача орендної плати у грошовій формі за поточний рік розпочинається з лютого поточного року.

У разі виникнення скрутних обставин (хвороба, втрата годувальника та ін.) **можлива видача орендної плати авансом** за період до трьох років.

Допомога при переоформленні спадщини та виготовлення технічної документації здійснюється **за рахунок компанії**.

Власники земельних ділянок щороку отримують **цінні подарунки та інші заохочення від компанії** (оранка городів, сіно та ін.)

Компанія у рамках угод про соціальне партнерство виділяє **кошти на розвиток інфраструктури** населених пунктів.

Ринок землі запрацює з наступного року

Наталія Столярчук

Президент підписав закон про ринок землі в Україні 28 квітня. Документ передбачає поетапну земельну реформу. З 1 липня 2021 р. купувати сільськогосподарські землі зможуть фізособи — громадяни України з обмеженням у 100 га. З 1 січня 2024 р. об'єми зростуть до 10 тис. га,

а купувати землі зможуть також юридичні особи. Забороняється продаж земель іноземцям, юрособам з іноземними акціонерами.

Площа чорнозему в Україні становить 28 млн га. Навіть за грубими підрахунками весь обсяг чорнозему в Україні коштує \$830 млрд — \$1 трлн, зазначає **Анатолій Амелін**, співзасновник

і директор економічних програм Ukrainian Institute for the Future.

«Товщина чорноземного шару в Україні може варіюватися в широких межах, від кількох сантиметрів до 1,5 метра (60 дюймів). Якщо брати як середній показник товщину шару чорнозему 40 см, то його загальний обсяг в Україні стано-

вить 112 млрд тонн. Ціна чорнозему по оголошеннях — 200 грн за тонну», — пояснює Амелін.

У середньому по країні оренда одного гектара коштує 3,5 тис. грн. Порівняно низька ціна пов'язана із заборонаю на продаж земель. Після відкриття ринку землі оренда може подорожчати.

«Три роки святкувала випускний зі старшокласниками, а наш відмінили»

Початок на стор. 1

Ще один великий мінус — скасування усіх важливих і довгоочікуваних свят. Останній дзвінок відсвяткували дистанційно. Але ми ретельно готувалися: вчили пісні, придумали танець. Оскільки нас у класі лише шестеро (п'ять дівчат і один хлопець), ми збиралися запросити хлопців з інших класів для випускного танцю, і добре, що не поспішили. Плаття я також ще не купила. Але випускний, хоч і пізніше, я хотіла б відсвяткувати», — каже **Тетяна Якимчук**, випускниця Ягнятинської ЗОШ І-ІІІ ст.

Тетяна розповідає, що вони разом навчаються з першого класу і дуже дружні.

«Хоч ми всі гуртом не часто подорожували, але хороших моментів у нас було багато. Особливо я любила їздити на Всеукраїнський зліт учнівських виробничих бригад, трудових аграрних об'єднань загальної середньої освіти разом з учителем біології Ольгою Леонідівною та однокласниками або ж учнями з інших класів. Ми робили разом виставку з принесених із дому овочів. Я побувала на таких конкурсах у Львові, Тернополі, Запоріжжі та Вінниці. Ми постійно посідали призові місця. Такі події дуже згуртовували, я відчувала підтримку однокласників — вони завжди раділи перемогам нашої команди. Саме в такі моменти відчувається справжня дружба, за якою зараз кожен із нас сумує», — розповідає дівчина.

Випускниця Андрушківського ліцею ім. А. Н Вітрука **Анна Кожарко** говорить, що сумуватиме не лише за однокласниками, а й за вчителями: «У мене з усіма вчителями були хороші відносини. Вони у нас просто чудові, немов наші другі мами. І з цим погодиться кожен мій однокласник. Вони постійно вчили нас чомусь новому, і чим дорослішими ми ставали, тим більше ціну-

Шкільні будні — тоді ще одинадцятикласниця, а зараз уже випускниця Ягнятинської школи

Перший дзвінок одинадцятикласників Новооріхівської школи

вали їхні поради. Усі вони мали за мету навчити нас не лише шкільних предметів, а й людяності, чесності та доброти».

План святкування власного випускного вечора у дівчини був готовий давно.

«До випускного ми почали готуватися заздалегідь: розучували танці, пісні. Сама я вже три роки з випускниками святкую

випускні вечори, танцювала випускний танець із тим, кому не вистачало пари. Допомогала іншим організовувати випускний і водночас малювала картинку свого», — розкаже Анна.

Владислав Кисільов, випускник Новооріхівського ліцею Лубенського району Полтавської області, розповідає, що його клас замість випускного мав їхати в Туреччину.

Спогади випускників Андрушківського ліцею про перший дзвінок

Випускники Новооріхівської школи вітають першу вчительку

«Наше шкільне життя було цікавим і насиченим. Пригадую, як усім класом їздили на екскурсію в Чернігів, відвідали монастирі, храми, побували в центрі міста. Чудові емоції залишилися після цієї спільної поїздки. А ще сумую за шкільними святами», — розповідає Владислав.

Його однокласниця **Вікторія Микитенко** також не в за-

Усім класом планували поїхати в Туреччину

хваті від того, що «натворив» карантин.

«Спочатку, чесно зізнаюся, ми навіть зраділи, що будемо навчатися дистанційно. Втомилися від інтенсивної підготовки до ЗНО, від уроків та щільного графіка. Але після першого тижня карантину я сміливо могла сказати, що хочу назад. Мене розчарувало ще й те, що не святкуватимемо останній дзвінок, але ми все ж таки привітали рідних нам учителів, першу вчительку та класного керівника. Хоч і карантин, проте ми не могли не прийти до них додому з квітами та не подякувати за роки старань. Наразі у нас наступний важливий етап — ЗНО та вступ до омріяного вузу. А в Туреччину ми завжди зможемо поїхати».

Попри зруйновані плани, викреслені з календарів дати поїздки і даремно куплені випускні сукні, оптимізму випускники не втрачають. Креативних ідей та ентузіазму у них через карантин не поменшало. Учні Новооріхівської школи створили відео, в якому подякували рідній школі, а учні Андрушківського ліцею та Ягнятинської школи зустрічалися онлайн і проводили різноманітні флешмоби. Зі свого боку директори шкіл і вчителі всіляко підтримували своїх учнів та не залишили їх без напутніх слів, хоч і в онлайн-форматі.

«Запишіть відео з привітаннями та організуйте свято вдома» - психолог радить, як відсвяткувати випускний

Тетяна Дорош

Дитячий психолог **Ангеліна Літвінова** вважає, що випускний вечір — одна з найважливіших подій у житті підлітків. Позбавляти їх цього свята не варто, адже його можна провести оригінально і в тісному колі.

«Якщо карантин не скасується і випускникам не дозволять збиратися, оригінально проведіть це свято вдома: приготуйте

смачні страви, зберіть найближчих родичів, — радить психолог. Дитині влаштуйте фотосесію, не пошкодуйте грошей на вбрання і зачіску. Наприклад, у Вінниці для випускників за 1350 гривень проводять фотосесію, причому у вартість входить і макіяж, і зачіска, і вбрання».

Можна подарувати дітям подорож Україною, політ на аероплані чи повітряній кулі. Важ-

ливо нагадати випускнику, що це підсумок дитячого життя і перехід у доросле.

«Можна навіть банально зробити щось разом усією родиною: наприклад, спуститися на катамарані по річці чи піднятися на вершину Говерли. Дитина має відчути, що цей день особливий. Зараз ще не ясно, як діти отримуватимуть атестати, але якщо у випускників не

буде можливості побачитися, батьки мали б проявити ініціативу і записати спільне відео, де кожен учень сказав би по кілька слів про те, що йому найбільше запам'яталося зі шкільного життя. У США для випускників провели випускний у піжамах. На онлайн-концерт запросили світових зірок, і цей випускний був особливим», — розповідає Ангеліна Літвінова.